

บทที่ 6

สรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาการใช้ฮีเอ็มเป็นโปรไบโอติกในการเลี้ยงปลาโมง โดยใช้ปริมาณของฮีเอ็มที่แตกต่างกันและวิธีการเสริมโปรไบโอติกโดยการผสมอาหารก่อนการอัดเม็ด และใช้อาหารที่อัดเม็ดแล้วมาคลุกกับฮีเอ็ม ผลการศึกษาพบว่า การใช้ฮีเอ็มเป็นโปรไบโอติกไม่มีผลทำให้การเจริญเติบโต อัตราการรอดตาย และอัตราการแลกเนื้อของปลาโมงมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากคุณภาพน้ำและคุณค่าทางโภชนาการของอาหารที่ใช้เลี้ยงปลาโมงมีความเหมาะสม และไม่ต่างกันด้วย

การใช้ฮีเอ็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเหมาะสมสำหรับใช้ในการปรับและควบคุมคุณภาพน้ำให้มีความเหมาะสม และลดผลกระทบจากการเพาะเลี้ยงมากกว่าใช้ประโยชน์ทางด้านเร่งการเจริญเติบโตของสัตว์น้ำ

6.2 ข้อเสนอแนะ

การใช้จุลินทรีย์เป็นโปรไบโอติกในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ควรเลือกชนิดของจุลินทรีย์ที่มีความเหมาะสม และแยกชนิดจุลินทรีย์ที่จำเพาะเจาะจงมาใช้ประโยชน์ จะให้ผลดีกว่าการใช้ฮีเอ็มซึ่งมีจำนวนชนิดของจุลินทรีย์มาก

ควรมีการทดลองในเนื้อที่ที่มีขนาดใหญ่กว่านี้ เพื่อเปรียบเทียบกับการเพาะเลี้ยงจริงในฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ซึ่งอาจให้ผลที่แตกต่างจากการศึกษาครั้งนี้ ที่ทำการทดลองในบ่อซีเมนต์